

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Musteață Sergiu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Sîcevschi Vasili Xxxxx, născut la xxxxx, originar din com. Xxxxx, domiciliat or. Xxxxx, str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 05.01.2015 – 02.02.2018;
2. Instanța de apel: 22.06.2018 – 26.09.2018;
3. Instanța de recurs: 27.05.2019 - 06.08.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 02 februarie 2018, **Sîcevschi Vasili Xxxxx** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 3 ani;

- art. 191 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit pedeapsa definitivă în privința lui Sîcevschi Vasili sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul părții vătămate „MIF” și s-a dispus a încasa din contul lui Sîcevschi V. în beneficiul „MIF” SA, prejudiciul material în sumă de 106 000 lei.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul părții vătămate „Elitprim Construct” SRL, și s-a încasat din contul lui Sîcevschi V. în beneficiul „Elitprim Construct” SRL, prejudiciul material în sumă de 9 800 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Sîcevschi V., fiind angajat în calitate de șofer la întreprinderea „Elitprim Construct” SRL, conform contractului de muncă nr. 9 din 25 iunie 2012, dându-și seama caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând

urmările sale și dorind în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea sa, la data de 26 iunie 2012 în baza dispoziției de plată nr. xxxxx eliberată de SA „MIF”, a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 16 000 lei, destinate pentru achitarea serviciilor muncitorilor de la construcția imobilului amplasat în or. Briceni și tot la data de 26 iunie 2012, în baza dispoziției de plată nr. xxxxx eliberată de SA „MIF”, a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 90000 lei, destinate pentru procurarea anvelopelor, mijloace bănești pe care ulterior le-a însușit, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate SA „MIF”, daună materială în proporții mari, în valoare de 106 000 lei.

Astfel, organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile intenționate ale inculpatului Sîcevschi V. privind infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, adică *escrocherie, individualizată prin "dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*.

Tot, Sîcevschi V., fiind angajat în calitate de șofer la întreprinderea „Elitprim Construct” SRL, conform contractului de muncă nr. 9 din 25 iunie 2012, fiind persoană material responsabilă, conform contractului individual de răspundere materială din 25 iunie 2012, pentru integritatea și păstrarea bunurilor materiale a autocamionului Xxxxx și remorca Schmitz, urmărind scopul delapidării averii străine, încredințate în administrarea lui, cu folosirea situației de serviciu, la data de 02 august 2012, în baza bonului de consum a primit de la „Elitprim Construct” SRL motorină în cantitate de 700 litri și la data de 13 august 2014, pentru efectuarea cursei Chișinău-Lutsk-Nemirof-Chișinău a primit 580 litri de motorină, în total 1280 litri. La întoarcerea sa din rută la data de 24 august 2012, Sîcevschi Vasili conform foii de parcurs seria XXXXX a consumat 565,60 litri de motorină, iar în rest fiind rămase doar 14.40 litri, însușind ilegal 700 litri de combustibil (motorină), cauzând astfel părții vătămate „Elitprim Construct” SRL daună materială în proporții considerabile de 9800 lei.

Astfel, organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile intenționate ale lui Sîcevschi V. privind infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, individualizată prin *„delapidarea averii străine, adică însușirea bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu”*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Musteață S. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie achitat inculpatul pe motiv că, lipsește faptul infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat:

- presupusele fapte ale lui Sîcevschi V. au fost calificate conform prevederilor art. 191 alin. (4) Cod penal și art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal;
- Sîcevschi V. nu este de acord cu sentința pronunțată și o consideră neîntemeiată în partea delapidării motorinei, Sîcevschi Vasili declară că nu a însușit

motorină și că, datorită încărcăturii avute s-a consumat motorină mai mult. Anumiți martori relatează că, Sîcevschi ar fi spus că, a plătit amenzi poliției în Ucraina în valoare de 500 dolari și a cerut de la martori bani pentru a reveni acasă, fiind în stare de ebrietate alcoolică. De asemenea, ar fi declarat că, nu avea motorină, deoarece i-ar fi fost sustrasă. Astfel a declarat martorul Frunză Tudor;

- este admisă și posibilitatea ca atunci când Sîcevschi V. se afla în stare de ebrietate alcoolică să fi fost sustrasă anumită cantitate de motorină;

- răspunderea urmează a avea loc în baza contractului de răspundere materială încheiat cu Sîcevschi V., dar nu răspundere penală, deoarece lipsește intenția directă de însușire a bunurilor transmise în administrare;

- în partea însușirii sumei de 16 000 lei, Sîcevschi V. a scris o explicație personal în care declară că, suma de bani a remis-o însă nu a luat recipisă, astfel este admis un abuz al conducerii părții vătămate care, astfel a hotărât să se răzbune, implicând angajații săi pentru a declara că banii nu ar fi fost remiși. Sîcevschi V. este de o cultură juridică scăzută, astfel nu admitea faptul că, nu vor recunoaște transmiterea banilor. Decencu M. nu poate fi martor în acest caz, administratorul pretensei părți vătămate și este o persoană cointereseată să se răzbune pe Sîcevschi V. pentru că, a făcut abuz de alcool și a pierdut bunurile întreprinderii;

- sentința este neîntemeiată, deoarece se bazează pe presupuneri și, ținând cont de faptul că, există un contract de răspundere materială, urma ca angajatorul să demonstreze în instanța civilă în procedură contencioasă că, Sîcevschi V. ar fi prejudiciat întreprinderea;

- Sîcevschi V. afirmă că, bani pentru procurarea anvelopelor în mărime de 90000 nu a primit;

- nu poate fi pusă la baza constatării primirii banilor de 90000 lei doar declarațiile lui Decencu M., care nu este martor dar administratorul pretinselor părți vătămate, iar originalele bonurile de plată nu au fost prezentate. La materialele cauzei este prezentă o dispoziție de plată la care face referire instanța de judecată în copie, nefiind cercetate de instanța de judecată originalul, iar pe copie se vede doar o semnătură și nimic mai special numele celui ce ar fi primit, destinația banilor. Astfel, constatarea primei instanțe referitor la primirea de către Sîcevschi V. a sumei de 90000 lei este bazată pe probe inadmisibile și care admit dubii, incertitudini asupra circumstanțelor de fapt;

- la caz lipsește faptul infracțiunii și urmează a fi pronunțată o sentință de achitare, iar angajatorul îl poate acționa în judecată pe Sîcevschi V. în procedură contencioasă civilă, dacă consideră că a admis neglijență în serviciu, pentru a-și demonstra pretențiile cu probe certe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sîcevschi V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și fixe pe un

termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; în baza art. 191 alin. (2) lit. d) din Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și fixe pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite, i-a fost stabilit lui Sîcevschi Vasili, pedeapsa definitivă în formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și fixe pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Dispozițiile cu privire la acțiunea civilă au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că la judecarea cauzei instanța de fond a admis erori de drept material și procesual, astfel încât se relevă necesitatea de a casa sentința instanței de fond, necesitate ce derivă din nerespectarea de către ultima a cerințelor de drept vizând limitele judecării cauzei, art. 325 Cod de procedură penală.

În opinia instanței de apel, potrivit sentinței și anume a părții descriptive, instanța de fond a modificat descrierea faptei criminale indicând în pct. 2, f.d. 130 vol. II „Astfel, organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile intenționate ale inculpatului Sîcevschi V. privind infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal al RM, adică escrocherie, individualizată prin, dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.” Instanța de fond urma să constate fapta criminală conform învinuirii aduse, ulterior să constate fapta recalificată.

Instanța de apel, la fel, a stabilit că, instanța de fond, deși în partea dispozitivă a sentinței îl recunoaște vinovat pe Sîcevschi V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, în partea descriptivă a sentinței a omis să, constate fapta comisă conform constatării, astfel încălcând prescripțiile art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală, conform cărora partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă *descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.*

Instanța de apel a menționat, că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, aceeași consecutivitate „.... recunoscându-l vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii după semnele ce urmează a fi apreciate, instanța este obligată ca, în partea descriptivă a sentinței, să precizeze circumstanțele ce au servit ca și motiv de a concluziona prezența unuia sau mai multor astfel de indici de calificare”.

Instanța de apel cercetând probele prezentate de către partea acuzării a constatat ca, dovedit în afara oricărui dubiu rezonabil, faptul că, Sîcevschi V., fiind angajat în calitate de șofer la întreprinderea „ELITPRIM CONSTRUCT” SRL, conform contractului de muncă nr. 9 din 26 iunie 2012, dându-și seama de caracterul

prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările sale și dorind în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 26 iunie 2012, în baza dispoziției de nr. xxxxx eliberată de SA „MIF” a primit contra semnătură mijloace în valoare de 16.000 lei, destinate pentru achitarea serviciilor muncitorilor de la construcția imobilului amplasat în or. Briceni și tot la 26 iunie 2012 în baza dispoziției de plată nr. xxxxx eliberată de SA „MIF”, a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 90.000 lei, destinate pentru procurarea anvelopelor, mijloace bănești pe care ulterior le-a însușit, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate SA „MIF”, daună materială în proporții mari în valoare de 106.000 lei.

Tot, Sîcevschi V., fiind angajat în calitate de șofer la întreprinderea „Elitprim Construct” SRL, conform contractului de muncă nr. 9 din 26 iunie 2012, fiind persoană material responsabilă, conform contractului individual de răspundere materială din 26 iunie 2012, pentru integritatea și păstrarea bunurilor materiale a autocamionului Volvo cu n/î XXXXX și remorca Schmitz, urmărind scopul delapidării averii străine, încredințate în administrarea lui, cu folosirea situației de serviciu, la data de 02 august 2012, în baza bonului de consum a primit de la „Elitprim Construct” SRL motorină în cantitate de 700 litri și la data de 13 august 2014, pentru efectuarea cursei Chișinău-Lutsk-Nemirof-Chișinău a primit 580 litri de motorină, în total 1280 litri. La întoarcerea sa din rută, la data de 24 august 2012, Sîcevschi V. conform foii de parcurs seria XXXXX a consumat 565,60 litri de motorină, iar în rest fiind rămase doar 14,40 litri, însușind ilegal 700 litri de combustibil (motorină), cauzând astfel părții vătămate „Elitprim Construct” SRL daună materială în proporții considerabile de 9800 lei.

Cu referire la epizodul în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, după cum rezultă din materialele dosarului, conform probelor administrate pe dosar atât în ședința instanței fond, cât și în ședința instanței de apel cu certitudine s-a constatat că, vinovăția inculpatului Sîcevschi V. pe deplin este dovedită în comiterea infracțiunii de escrocherie, însă acțiunile lui urmează a fi reîncadrate din art. 190 alin. (5) Cod penal în baza art. 190 alin. (4) Cod penal după semnele: *„escrocherie, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții mari, având în vedere faptul că, Legea penală a fost modificată, prin Legea din 29 iulie 2016.*

Reieșind din cele menționate proporțiile deosebit de mari constituie 142 000 lei. Potrivit materialelor cauzei penale, inculpatul a cauzat părții vătămate un prejudiciu în mărime de 106 000 lei, ceea ce constituie potrivit modificărilor operate, prejudiciu în proporții mari.

Reieșind din modificările operate în Legea penală, prin Legea 207 din 29 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 369-378 din 28 octombrie 2016, instanța de apel a aplicat anume aceste prevederi legale ca fiind mai favorabile situației inculpatului și acțiunile inculpatului Sîcevschi V. vor fi recalificate de către instanța de apel în baza art. 190 alin. (4) Cod penal - *escrocherie, dobândirea ilicită a bunurilor*

altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții mari.

La fel, instanța de apel a reținut că potrivit Legii nr. 179 din 26 iulie 2018 pentru modificarea unor acte legislative publicat în Monitorul Oficial nr. 309-320, la data de 17 august 2018, la articolul 191, în dispoziția alineatului (1), textul „însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului” se substituie cu textul „însușirea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, care a produs daune considerabile”. Inculpatului Sîcevschi V. i se incriminează comiterea infracțiunii prevăzute la 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal: Delapidarea averii străine, săvârșită: c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile; d) cu folosirea situației de serviciu.

Astfel, instanța de apel a conchis că prin prisma art. 10 Cod penal, inculpatului urmează a-i fi exclusă agravanta „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, or este deja inclusă în alin. (1) al art. 191 Cod penal și nu-i poate fi incriminată repetat.

Necătând la faptul că, inculpatul nu recunoaște vinovăția sa în comiterea infracțiunilor constatate, instanța de apel a constatat că, culpabilitatea lui Sîcevschi V., în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal este dovedită prin declarațiile reprezentantului părților vătămate „Elitprim Construct” SRL și „MIF” SA, Gonciaruc I., martorilor Decencu M., Frunză T., Răileanu I., Șchiopu V., Tverdohleb T., procesul-verbal de experiment din data de 22 februarie 2013, ordonanța de anexare a documentelor din 24.10.2014.

Cu referire la epizodul în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a reținut că Sîcevschi V. la 26 iunie 2012, în baza dispoziției de plată nr. xxxxx eliberată de SA „MIF”, a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 16.000 lei, destinate pentru achitarea serviciilor muncitorilor de la construcția imobilului amplasat în or. Briceni și tot la 26 iunie 2012 în baza dispoziției de plată nr. xxxxx eliberată de SA „MIF”, a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 90.000 mii lei, destinate pentru procurarea anvelopelor, mijloace bănești pe care ulterior le-a însușit.

Instanța de apel a stabilit indubitabil din cumulul probator examinat, intenția inculpatului Sîcevschi V., care încă la momentul intrării în stăpânire asupra mijloacelor bănești, acesta urmărea scopul de a le sustrage și nu intenționa onorarea angajamentului asumat de a achita serviciile muncitorilor și a procura anvelope.

Instanța de apel a respins alegațiile inculpatului precum că suma pentru achitarea muncitorilor a fost transmisă lui Tverdohleb Tanislav, or de către partea apărării nu au fost prezentate careva probe în confirmarea acestui fapt.

Conform probelor administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că, inculpatului Sîcevshi V. i-au fost transmise sumele de 90 000 lei și 16 000 lei, iar în total 106000 lei. Astfel, inculpatul a dobândit banii eliberați de SA „MIF”, urmărind scopul de cupiditate.

Deci, acțiunile inculpatului Sîcevshi V. corect urmează a fi calificate drept escrocherie, dat fiind faptul că, făptuitorul încă la momentul intrării în stăpânire asupra banilor, urmărea scopul de a-i însuși și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat de a procura anvelope și altă sumă de bani de a o transmite pentru achitarea serviciilor muncitorilor.

Mai mult ca atât, din circumstanțele expuse, este stabilit faptul că, inculpatul Sîcevshi V. a acționat cu intenție determinată întru însușirea averii proprietarului și trecerea în sfera personală patrimonială foloase în proporții considerabile, ultimul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările prejudiciabile, a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Sîcevshi V. și le-a calificat drept o metodă de apărare aleasă de către inculpat în scop de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise și această versiune nu coroborează cu celelalte probe.

Instanța de apel a respins ca fiind nemotivate argumentele invocate de către Sîcevschi V., în cadrul audierii sale în calitate de învinuit, precum că, dânsul ar fi transmis suma de 16 000 lei, lui Tverdohleb Tanislav, în or. Dondușeni, or, martorul Tverdohleb Tanislav, a confirmat în ședința judiciară că nu a primit careva sume bănești și inculpatul în general nu a venit în or. Briceni, pentru a-i transmite suma de bani.

La fel, deși inculpatul Sîcevschi V. a indicat că, nu ar fi primit suma de 90 000 lei, acest lucru nu echivalează nemijlocit cu achitarea sa, în contextul în care primirea de către inculpat a sumei de 90 000 lei, a fost confirmată de către martorul Decencu Mihail, cât și de către reprezentantul legal al părților vătămate Gonciaruc Ion, dar și de martorul Răileanu Ion, tot aceștia confirmând și faptul că suma de bani, i-a fost transmisă inculpatului anume pentru procurarea cauciucurilor la camionul de model Volvo XXXXXcu n/î XXXXX, în acest sens inculpatul a semnat dispoziția de plată nr. xxxxx, eliberată de SA „MIF”.

Instanța de judecată a respins și argumentul apărătorului precum că, ar lipsi un act confirmativ că Sîcevschi V., ar fi primit suma de 90 000 lei, iar semnătura de pe chitanța prezentată nu este clar cui aparține, iar inculpatul a negat faptul că ar fi primit această sumă de bani. Conform dispoziției de plată nr. xxxxx, eliberată de SA „MIF”, Sîcevschi V. a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 90 000 lei, destinate pentru procurarea anvelopelor, pentru camionul de modelul VOLVO XXXXXcu n/î XXXXX.

Cu referire la epizodul în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a reținut că Sîcevschi V. fiind angajat în calitate de șofer la întreprinderea „Elitprim Construct” SRL, conform contractului de muncă nr. 9 din 25 iunie 2012, fiind persoană material responsabilă, conform contractului individual de răspundere materială din 25 iunie 2012, pentru integritatea și păstrarea bunurilor materiale a autocamionului Volvo cu nr/î XXXXX și remorca Schmitz, urmărind scopul delapidării averii străine, încredințate în administrarea lui, cu folosirea situației de serviciu, la data de 02 august 2012, în baza bonului de consum a primit de la

„Elitprim Construct” SRL motorină în cantitate de 700 litri și la data de 13 august 2014, pentru efectuarea cursei Chișinău-Lutsk-Nemirof-Chișinău a primit 580 litri de motorină, în total 1280 litri. La întoarcerea sa din rută la data de 24 august 2012, Sîcevschi V. conform foii de parcurs seria XXXXX a consumat 565,60 litri de motorină, iar în rest fiind rămase doar 14.40 litri, însușind ilegal 700 litri de combustibil (motorină), cauzând astfel părții vătămate „Elitprim Construct” SRL daună materială în proporții considerabile de 9800 lei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind o metodă de apărare argumentul inculpatului Sîcevschi V., precum că motorina dată s-ar fi consumat urmare a supraîncărcării camionului, în situația în care acest argument nu are un suport factual, cu atât mai mult că martorul Decencu M., a relatat că consumul camionului de modelul VOLVO XXXXXcu n/î XXXXX, încărcat, este de 35 litri de motorină la 100 km, astfel este imposibil de fapt ca un camion, să consume în supra plus cantitatea de 700 de litri de motorină.

În viziunea instanței de apel, argumentul apărătorului, cât și a inculpatului în contextul faptului că, motorina ar fi fost însușită de către o altă persoană urmează a fi apreciat critic, în contextul în care martorul Șchiopu V. și Frunză T., au confirmat că de la alte persoane, au auzit că inculpatul Sîcevschi V., aflându-se cu camionul de modelul VOLVO XXXXX cu n/î XXXXX, pe teritoriul Ucrainei, vindea motorina, și consuma băuturi alcoolice, fapt care denotă clar intenția inculpatului de însușire a motorinei anume în cuantumul specificat atât de către partea vătămată, dar și adevărit pe parcursul cercetării judecătorești. Astfel, în urma examinării și cercetării probelor administrate în mod legal, instanța de apel a reținut dovedită vinovăția inculpatului Sîcevschi V. în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (4), art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În virtutea celor expuse, subliniind că, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, instanța de apel luând în vedere circumstanțele cauzei și personalității inculpatului, a aplicat lui Sîcevschi V. în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și pe un termen de 3 ani, în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 2 ani. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite, de stabilit lui Sîcevschi V., pedeapsa definitivă în formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și fixe pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Ceea ce ține de acțiunile civile înaintate, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect și întemeiat a admis acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul

părții vătămate „MIF” SA, și a dispus încasarea din contul lui Sîcevschi V., în beneficiul „MIF” SA, prejudiciul material în sumă de 106 000 lei. A admis acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul părții vătămate „Elitprim Construct” SRL, și a încasat din contul lui Sîcevschi V., în beneficiul „Elitprim Construct” SRL, prejudiciul material în sumă de 9 800 lei, or conform dispozițiilor de plată nr. xxxxx și nr. xxxxx eliberate de SA „MIF”, inculpatul Sîcevschi Vasili a primit contra semnătură mijloace bănești în valoare totală de 106 000 lei, mijloace bănești pe care ulterior le-a însușit, totodată acesta a însușit ilegal 700 litri de combustibil (motorină), cauzînd astfel părții vătămate „Elitprim Construct” SRL daună materială în proporții de 9800 lei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Musteață S. în numele inculpatului, care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului invocă că:

- în argumentarea soluției sale, instanța de apel a făcut trimitere inclusiv la dispoziția de plată nr. xxxxx din 26.06.2012 în sumă de 16 000 lei și dispoziția de plată nr. xxxxx din 26.06.2012 în sumă de 90 000 lei, constatînd că la 26 iunie 2012 inculpatul ar fi primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 16.000 lei și tot la 26 iunie 2012 ar fi primit contra semnătură mijloace bănești în valoare de 90.000 lei, mijloace pe care ulterior le-a însușit

- inculpatul a declarat că suma de 90000 lei în genere nu a primit. Instanțele inferioare au omis niște date foarte importante pentru soluționarea acestei cauze penale și anume că dispozițiile de plată în baza cărora inculpatul ar fi primit sumele de 16000 lei și 90000 lei au același număr, ceea ce nu exclude falsificarea lor, mai ales că originalul lor nu a fost prezentat spre cercetare, invocându-se acest fapt în cererea de apel depusă;

- instanța de apel nu a examinat toate argumentele cererii de apel, ceea ce echivalează cu neexaminarea fondului;

- era strict necesar, în situația când inculpatul nega primirea sumei de 90000 lei și când dispozițiile de plată invocate au același număr, iar originalele nu au fost prezentate, ca instanțele de judecată să solicite spre cercetare originalele acestor dispoziții de plată. Este de menționat că la momentul luării de cunoștință cu materialele cauzei de către avocatul Sergiu Musteață, la intervenirea sa în acest proces, dispozițiile de plată date nu erau certificate și doar la accentuarea acestui fapt, cineva le-a certificat înafara procesului, fără ca aceasta să aibă loc în ședință de judecată, ceea ce provoacă dubii;

- instanța de judecată invocă că inculpatul a semnat dispoziția de plată prin care ar fi primit suma de 90000 lei, însă inculpatul neagă faptul primirii sumei de bani, iar originalul dispoziției de plată nu a fost cercetat, precum și cauzele de ce dispozițiile de plată au același număr;

- Sîcevschi este de o cultură juridică scăzută, nu cunoaște limba de stat, limba română, astfel că este admisă falsificarea dispoziției de plată pe suma de 90000 lei;

- este necesar casarea deciziei instanței de apel și transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, iar la rejudecare să fie cercetate originalele celor două dispoziții de plată invocate pe sumele de 16000 lei și 90000 lei, să fie stabilită cauza de ce au același număr și la solicitarea inculpatului în momentul de față, dispunerea expertizei semnăturii, dacă va fi necesar. După cum se observă vizual, semnăturile pe fotocopiile celor două dispoziții de plată nu sunt identice și există presupuneri de falsificare. Dacă în dispoziția de plată pe suma de 16000 lei este indicat cu scris de mână că Sîcevschi a primit suma de 16000 lei, în fotocopia dispoziției de plată cu același număr și din aceeași zi pe suma de 90000 lei este prezentă doar o semnătură fără scrisul de mână că ar fi primit suma dată de bani;

- nici în instanța de apel nu au fost prezentate originalele acestor dispoziții de plată;

- constatarea primei instanțe referitor la primirea de către Sîcevschi a sumei de 90000 lei este bazată pe probe inadmisibile și care admit dubii, incertitudini asupra circumstanțelor de fapt.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și corect a încadrat acțiunile făptuitorului. Instanța de apel în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat și a apreciat fiecare probă din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu- din punct de vedere al coroborării lor.

8. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea condamnării inculpatului în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și aplicării prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Reieșind din sumarul recursului declarat de către avocatul Musteață S. în numele inculpatului, se constată că acesta este întemeiat în baza pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

La acest capitol, Colegiul menționează că hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Din conținutul recursului rezultă că, partea apărării critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de constatarea vinovăției și condamnarea inculpatului în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, invocându-se faptul că în rezultatul aprecierii incorecte a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit a constatat că fapta inculpatului întrunește elementele infracțiunii menționate și că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la argumentele principale specificate de către avocat în apel.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, în partea recunoașterii vinovăției și condamnării lui Sîcevschi V. în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, la fel instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate de avocatul Musteață S. în numele inculpatului, în ordine de apel.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelant în prezenta speță, menționate și în recurs, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale cum ar fi:

- în partea însușirii sumei de 16 000 lei, Sîcevschi V. a scris o explicație personal în care declară că, suma de bani a remis-o însă nu a luat recipisă, astfel este admis un abuz al conducerii părții vătămate care, astfel a hotărât să se răzbune, implicând angajații săi pentru a declara că banii nu ar fi fost remiși. Sîcevschi V. este de o cultură juridică scăzută, astfel nu admitea faptul că, nu vor recunoaște transmiterea banilor. Decencu M. nu poate fi martor în acest caz, administratorul pretinsei părți vătămate și este o persoană cointeresată să se răzbune pe Sîcevschi V. pentru că, a făcut abuz de alcool și a pierdut bunurile întreprinderii;

- Sîcevschi V. afirmă că, bani pentru procurarea anvelopelor în mărime de 90000 nu a primit;

- nu poate fi pusă la baza constatării primirii banilor în sumă de 90000 lei doar declarațiile lui Decencu M., care nu este martor dar administratorul pretinselor părți vătămate, iar originalele bonurile de plată nu au fost prezentate. La materialele cauzei este prezentă o dispoziție de plată la care face referire instanța de judecată în copie, nefiind cercetate de instanța de judecată originalul, iar pe copie se vede doar o semnătură și nimic mai special numele celui ce ar fi primit, destinația banilor. Astfel, constatarea primei instanțe referitor la primirea de către Sîcevschi V. a sumei de 90000 lei este bazată pe probe inadmisibile și care admit dubii, incertitudini asupra circumstanțelor de fapt;

- la caz lipsește faptul infracțiunii și urmează a fi pronunțată o sentință de achitare, iar angajatorul îl poate acționa în judecată pe Sîcevschi V. în procedură contencioasă civilă, dacă consideră că a admis neglijență în serviciu, pentru a-și demonstra pretențiile cu probe certe.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat,

deoarece în viziunea apelantului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Însă, instanța de apel a admis din alte motive, inclusiv din oficiu apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sîcevschi V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, totodată fiind aplicate și prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, au fost indicate motivele expuse mai sus, ulterior fiind redat conținutul declarațiilor inculpatului, a reprezentantului părților vătămate și a martorilor, fiind menționate și probele scrise ce au fost verificate în instanța de apel, inclusiv fiind indicate dispozițiile de plată nr. xxxxx din 26.06.2012, în sumă de 16 000 lei și nr. xxxxx din 26.06.2012, în sumă de 90 000 lei, care la materialele dosarului sunt anexate în copie, considerând în cele din urmă că vina inculpatului în cele incriminate este confirmată. Însă, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra motivelor esențiale menționate mai sus, inclusiv asupra unuia din argumentele principale cu privire la faptul că, nu au fost prezentate originalele dispozițiilor de plată, în circumstanțele în care pe copia dispoziției de plată nr. xxxxx din 26.06.2012, în sumă de 90 000 lei (f.d.29 v. I), este aplicată doar semnătura, nefiind scris de mână suma în litere ca pe dispoziția de plată de 16.000 lei (f.d.28 v. I), ambele având același număr și fiind din aceeași dată, iar inculpatul de la prima audiere a menționat că, banii în sumă de 90.000 lei nu i-a primit (f.d. 50 v. II).

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel fără a face o analiză sau o argumentare a alegațiilor nominalizate, s-a limitat la o expunere incompletă, indicând că: *La fel, deși inculpatul Sîcevschi Vasili Xxxxx a indicat că, nu ar fi primit suma de 90 000 lei, acest lucru nu echivalează nemijlocit cu achitarea sa, în contextul în care primirea de către inculpat a sumei de 90 000 lei, a fost confirmată de către martorul Decencu Mihail, cât și de către reprezentantul legal al părților vătămate Gonciaruc Ion, dar și de martorul Răileanu Ion, tot aceștia confirmând și faptul că suma de bani, i-a fost transmisă inculpatului anume pentru procurarea cauciucurilor la camionul de model Volvo XXXXX cu n/î XXXXX, în acest sens inculpatul a semnat dispoziția de plată nr. xxxxx eliberată de SA „MIF”, fără a se expune asupra principalelor motive invocate în apel, fără a lua în considerație toate probele și circumstanțele cauzei și fără a cerceta dispozițiile de plată în original.*

Din textul deciziei, Colegiul penal lărgit constată că argumentele reflectate în apel au rămas fără răspuns în partea motivatoare a hotărârii instanței de apel. În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea avocatului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6

al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărârea sa asupra motivelor decisive invocate de apelant și nu este suficient doar de a se expune prin fraze generale, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărâri, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelant și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelant. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelant, care în opinia lui au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauză urmează a fi casată parțial, în partea condamnării inculpatului în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și aplicării prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel, într-un nou complet de judecată. Totodată, recurentul este de acord cu soluția instanței de apel privind condamnarea inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, din care considerente nu se va expune referitor la acest aspect.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă **obligatoriu** de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel pe capătul de învinuire a inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului pe acest capăt de acuzare, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să

analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatului pe acest capăt de învinuire, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Musteață Sergiu în numele inculpatului, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în partea condamnării inculpatului în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și aplicării prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, în cauza penală în privința lui **Sîcevschi Vasili Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei atacate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac, în partea rejudecării cauzei, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 august 2019.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor